

Feedback op de notitie “Samenwerkingsaanpak met dorpen en wijken” (versie 16 januari 2025)

Peter Mulder

Uitgave

Platform31

Den Haag, 31 januari 2025

2

Auteur: Peter Mulder

Redactie: Platform31

Platform31

Bestuurders, beleidsmakers, professionals, inwoners en ondernemers zoeken oplossingen voor complexe vraagstukken in stad en regio. Hoe komen we tot een inclusieve en duurzame samenleving? Met voldoende woningen in een passende omgeving. Waar een innovatieve overheid en economie bijdragen aan brede welvaart. Om tot toekomstbestendige oplossingen te komen, brengen we partijen bij elkaar en onderzoeken we maatschappelijke opgaven in samenhang. We signaleren trends en verbinden beleid, praktijk en wetenschap. Zo komen we samen tot een aanpak waar bestuurders en uitvoerders direct mee aan de slag kunnen. De oplossingen houden we niet voor onszelf: iedereen profiteert mee van de resultaten.

Postbus 30833, 2500 GV Den Haag

www.platform31.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Zijn de aanbevelingen overgenomen	5
2 De samenhang tussen de verschillende onderdelen	5
2.1 De positie van de gebiedsregisseur	5
2.2 Integratie in de gemeentelijke organisatie van gebiedsgericht werken	6
2.3 Het driehoeksoverleg	6
2.4 Evaluatie van de buurtgerichte aanpak	7
2.5 Communicatie richting bewoners	7
3 Tot slot	8

Inleiding

In april 2024 heeft de gemeente Barneveld Platform31 gevraagd om mee te denken over de samenwerking tussen de gemeentelijke organisatie en de verschillende wijken en dorpen (kleine kernen) in de gemeente.

In oktober 2024 heeft Platform31 hierover een advies uitgebracht. Dit advies is meegenomen in de notitie “Samenwerkingsaanpak met dorpen en wijken” (versie 16 januari 2025). De inhoud van dit document is ambtelijk op hoofdlijnen besproken. Het streven van de gemeente Barneveld is om het stuk in de gemeenteraad van 28 mei 2025 aan de orde te laten komen, waarna een start gemaakt kan worden met de implementatie.

Platform31 is gevraagd om een laatste feedbackronde te doen over het document, voordat het in de stuurgroep besproken wordt. Daarbij is gevraagd om te kijken naar:

- Zijn naar mening van Platform31 de aanbevelingen, gedaan in oktober 2024, voldoende meegenomen?
- Is de samenhang tussen de verschillende onderdelen in het proces voldoende, of kan deze nog verder worden versterkt?

In dit document beantwoorden we deze twee vragen. Ook geven we nog enkele tips en aanvullingen, ter ondersteuning van de implementatie van de nieuwe Samenwerkingsaanpak.

1 Zijn de aanbevelingen overgenomen

We kunnen constateren dat de adviezen en aanbevelingen die we geformuleerd hebben, goed zijn meegenomen en een duidelijke plek gekregen hebben in de notitie “Samenwerken met dorpen en wijken” en ondersteunend zullen zijn bij de implementatie van het nieuwe beleid. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Er is in de notitie sprake van het inrichten van een ondersteuningsstructuur voor de bewonersorganisaties rondom het samenstellen en indienen van de wijk- en dorpsplannen. Daarnaast wil de gemeente ook ondersteuning bieden bij het werven van vrijwilligers en het leren van elkaar/elkaar ontmoeten. Ook wordt er duidelijkheid gegeven aan de bewonersorganisaties over de reikwijdte van de wijk- en dorpsplannen.
- De procesbeschrijving rondom het portfolioproces is zodanig aangepast, dat initiatieven vanuit de bewoners(organisaties) daarin hun plek hebben gekregen. Als het portfolioproces op deze wijze geïmplementeerd gaat worden, krijgt de gebiedsregisseur een belangrijke rol in de koppeling van bewonersinitiatieven met het portfolioproces.
- De gebiedsregisseur krijgt een duidelijk mandaat, met de daarbij behorende beschrijving en aanpassing van interne processen.
- Om domeinoverstijgend en integraal werken te stimuleren wordt er een regelmatig driehoeksoverleg gepland tussen de verschillende domeinen, waarin gezamenlijk besproken wordt wat in het betreffende gebied nodig is, waarover direct afspraken gemaakt kunnen worden en acties kunnen worden ingezet.

5

Om de samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met de inwoners van de dorpen en wijken te verbeteren is het randvoorwaardelijk om ook tot het daadwerkelijk uitvoeren van de samenwerkingsaanpak over te gaan.

2 De samenhang tussen de verschillende onderdelen

De samenhang in de notitie tussen de verschillende onderdelen en processen is duidelijk. Het proces ziet er werkbaar uit en de gedetailleerde uitwerking in hoofdstuk 4 draagt bij aan de duidelijkheid – ook voor degenen die niet aan de ontwikkeling ervan hebben meegewerkt. Dit laatste zien we als een belangrijk aspect, met een positieve impact op de voorgenomen implementatie van de Samenwerkingsaanpak.

Ter aanvulling op de notitie noemen we hier nog enkele aanbevelingen die de implementatie kunnen versterken.

2.1 De positie van de gebiedsregisseur

De positie van de gebiedsregisseur is duidelijk omschreven in de notitie. Deze zal cruciaal zijn in de nieuwe Samenwerkingsaanpak – maar ook kwetsbaar. De gebiedsregisseur wordt

het centrale punt in verschillende processen, veel lijntjes komen bij hem/haar samen. Als deze persoon wegvalt, lopen een aantal cruciale processen vast.

Door de sleutelpositie in de samenwerkingsaanpak is de gebiedsregisseur betrokken bij veel structurele en vooraf geplande overleggen. Hiermee is zowel de informatiestroom “van buiten naar binnen” als “van binnen naar buiten” goed geborgd. Daarnaast is de verwachting dat de gebiedsregisseur ook regelmatig zal deelnemen aan ad-hoc overleggen als de actualiteit daarom vraagt. Dit zal een positief effect hebben op de samenwerking tussen bewoners en gemeente. Het blijft daarnaast van belang dat er voldoende tijd overblijft voor de gebiedsregisseur om de wijk in te gaan en met bewoners, ondernemers en organisaties in gesprek te gaan buiten geplande overleggen om. Er is bij de inwoners van Barneveld vertrouwen in de gebiedsregisseurs, en het voortzetten van dit soort informeel contact zien we als een significante factor in het behouden daarvan.

2.2 Integratie in de gemeentelijke organisatie van gebiedsgericht werken

Het voornemen “Wij gaan gebiedsgericht werken”, wordt expliciet benoemd in de notitie daar waar het gaat over het inbedden ervan in de organisatie. Het gegeven dat ook HRM meegenomen gaat worden in het proces van integratie van gebiedsgericht werken, bijvoorbeeld bij de onboarding van nieuwe medewerkers, gaat daarbij een ondersteunde factor zijn. We willen daarbij graag benadrukken dat de transitie naar gebiedsgericht werken en de integraliteit die daar direct aan verbonden is, ook een cultuuromslag vraagt binnen de bestaande gemeentelijke organisatie. Het proces slaagt als het ook in de hoofden én harten van de medewerkers een plek krijgt. Dat begint bij “weet iedereen waar we het over hebben, spreken we dezelfde taal?”. Vervolgens is het van belang eraan te werken dat medewerkers, ook diegene die niet direct aan gebiedsregie verbonden zijn, “mee” zijn en het belang en de voordelen inzien voor hun werk en de dienstverlening van de gemeente Barneveld richting haar inwoners.

6

2.3 Het driehoeksoverleg

Het voorgestelde driehoeksoverleg is een belangrijke schakel in het gebiedsgericht werken. Implementatie daarvan gaat ondersteunend zijn in het integraal benaderen van wat een wijk of dorp nodig heeft. We raden aan om dit overleg in de toekomst niet een vast onderdeel te maken van het portfolioproces (in de notitie wordt dit beschreven als “Mogelijk wordt dit later geborgd via het portfolioproces”). Wel dient natuurlijk de procesmatige koppeling met het portfolioproces helder te zijn – dit voor het geval dat uitkomsten vanuit het driehoeksoverleg daarin meegenomen dienen te worden. Hier zien we een rol voor de gebiedsregisseur die aanwezig is bij het driehoeksoverleg.

Het niet een vast onderdeel maken van het portfolioproces zal het driehoeksoverleg ruimte en flexibiliteit geven om zich te richten op alles wat er in een dorp, wijk of buurt speelt. Deze flexibiliteit zal helpen om met een brede en integrale blik die aan zo’n overleg eigen is, naar de wijk te kijken, en om aan de hand van de actualiteit de output van het overleg neer te kunnen leggen op de juiste plaats, of aan te haken bij het juiste proces binnen de gemeentelijke organisatie. Dat kan het portfolioproces zijn, maar kan ook een memo of rapportage zijn richting de wijkwethouder of een aanbeveling aan gemeentelijke dienst voor een procesverbetering.

2.4 Evaluatie van de buurtgerichte aanpak

In de loop van 2025 wordt de buurtgerichte aanpak in de twee wijken Rootselaar-West en Oldenbarneveld geëvalueerd¹. De uitkomst van deze evaluatie – van de impact van de buurtgerichte aanpak op de twee wijken en van de bruikbaarheid van de methodiek, al dan niet met aanpassingen, voor alle wijken en dorpen in de gemeente – kan bijdragen aan de samenhang van de in de “Samenwerkingsaanpak” beschreven processen.

In het kader van de in de notitie genoemde uitwerking van het nieuwe Beleidskader sociaal domein, kan bovendien nagedacht worden over een vervolgtraject waarbij de regie en het eigenaarschap meer komt te liggen bij de wijkbewoners. Zo'n vervolgtraject, waarvan de start idealiter overlapt met de laatste fase van de buurtgerichte aanpak, kan gebaseerd worden op een methodiek die bewoners betrokken houdt bij wat er in de wijk gebeurt en deelname van bewoners stimuleert. Het model van de **buurtagenda**² is zo'n benadering, waarbij we ons kunnen voorstellen dat deze benadering aangepast en ingebed kan worden in het nu voorliggende proces van het opstellen van de wijk- en dorpsplannen.

2.5 Communicatie richting bewoners

De gedrukte materialen rondom bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven, de beschikbare online-informatie en de communicatie tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van bewonersorganisaties hebben op ons een zeer positieve indruk gemaakt. Om een zo groot mogelijke impact te hebben met de verschillende communicatiekanalen, is het van belang om een zo groot mogelijke en zo divers mogelijke groep inwoners van de gemeente te bereiken.

Er bestaan diverse methodieken en handreikingen die gemeentes kunnen ondersteunen bij de reflectie over “bereiken we iedereen die we willen bereiken”. We noemen er hier enkele:

- Femke Nales (Storypro) heeft naar aanleiding van narratief onderzoek in de gemeente Enschede de publicatie “Lessen uit de praktijk voor meer bereik en betrokkenheid” geschreven waaraan de hand van 5 “participatiepersona's” een beeld wordt geschetst, welke rol verschillende “types” bewoners spelen in een wijk, en hoe daar als gemeente mee om te gaan bij participatieprocessen³.
- De handreiking “Tips om participatie diverser, inclusiever en representatiever te maken⁴” (gepubliceerd door het ministerie van BZK). Deze handreiking helpt ambtenaren bij overheden op weg om participatietrajecten toegankelijker en aantrekkelijker te maken voor verschillende groepen burgers (bron: lokaledemocratie.nl). Naast concrete tips bevat deze handreiking een uitgebreide literatuurlijst voor wie zich verder in dit thema wil verdiepen.

¹ Een overweging zou kunnen zijn om deze evaluatie door een externe partner te laten uitvoeren.

² Een buurtagenda brengt de beleving van een buurt door bewoners (de leefwereld) en de beelden die gemeenten en andere partijen (de systeemwereld) samen. Beide perspectieven leggen vaak andere accenten. Daardoor kan er weerstand, spanning en zelfs conflict ontstaan tussen bewoners en de gemeente en andere partijen. Een buurtagenda zorgt voor een visie op de gewenste ontwikkeling van een gebied die door alle belanghebbende partijen wordt herkend en erkend. <https://www.platform31.nl/artikelen/hoe-maak-ik-een-buurtagenda/>

³ De publicatie “Lessen uit de praktijk voor meer bereik en betrokkenheid”, gebaseerd op onderzoek door Femke Nales (Storypro) is hier te downloaden: https://www.storypro.nl/wp-content/uploads/2024/02/5participatiepersonas_lowres.pdf

⁴ De handreiking “Tips om participatie diverser, inclusiever en representatiever te maken” is hier te downloaden: <https://lokale-democratie.nl/attachment/entity/53e62a16-cb59-43a9-aa53-b874fa5bd077>

3 Tot slot

We zien dat de gemeente Barneveld goed op weg is richting gebiedsgericht werken, en dat zij daarin de samenwerking met bewoners serieus neemt. De implementatie van de nieuwe Samenwerkingsaanpak zal hier een belangrijke bijdrage aan vormen en een positieve impact hebben op de samenwerking tussen de gemeentelijke organisatie en de inwoners in de wijken en dorpen van de gemeente Barneveld.

We zijn blij dat wij vanuit Platform31 hierin een rol hebben kunnen spelen. We raden aan om op deze weg door te gaan en staan klaar om ook bij de verdere implementatie van de Samenwerkingsaanpak onze expertise in te zetten, indien gewenst.